

Hoeve Te Dappaert

Dappaardstraat, 10, 8620 Kortrijk-Bissegem

Situeringkaart: nr. 2, Popp-kaart A/44-45-46, Gewestplan, landbouwgebieden

Eigenaar grond en gebouwen:

Wyseur Eugène.

Bekende uitbaters:

Vantomme Pierre (-1913), Vanhoenackere Octaaf (1913-1956), Wyseur Eugène (1956-).

Historische naam:

Oudste vermelding: 1366, A.R.A., Rekenkamer, 1059, f°157.

Gebouwen:

gesloten U-vorm, nog gedeeltelijk omwald.

Oudste gegevens: 1897 met initialen P.D., nog leesbaar in datumsteen topgevel stallingen.

Woonhuis (vermoedelijk in 2de helft van 19de eeuw van een verdieping voorzien, 1940: keuken uitgebreid, 1963: interieur vernieuwd), ovenbuur (tot 1945 in werking, nu als bergingsplaats), stallingen (1897, 1970 nieuwe koestal), schuur (vermoedelijk in 2de helft van 19de eeuw verbreed en verlengd), hangar (1926, 1961 zijgevels gemetseld), wagenkot (oorspronkelijke toestand, omstreeks 1935 garage aangebouwd), oude paardenstallingen (1978 omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

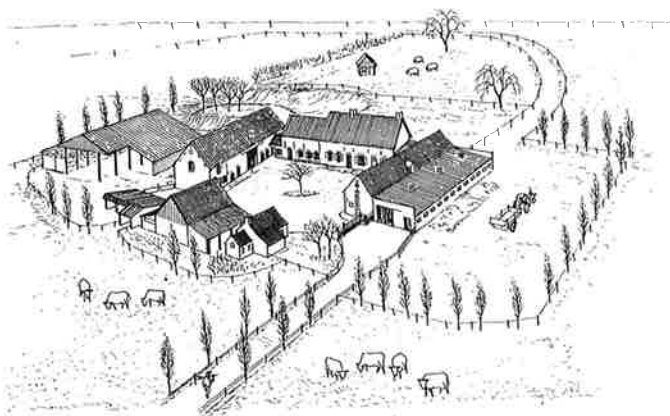
omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

Aanvullende gegevens:

Van deze heerlijkheid, die rechtstreeks ressorteerde onder het kasteel van Kortrijk, werd veel archiefmateriaal bewaard. De oudste gegevens dateren van 1366.

Omstreeks 1470 was Jan de Vriendt de eigenaar van zowel te Gomaers (Waterpachtgoed), als van de hoeve te Dappaert. Beide heerlijkheden zijn amper een 200 meter van elkaar verwijderd en het onderscheid werd nog bemoeilijkt nadat in 1634 Te Gomaers en Te Dappaert werden gefusioneerd. Geeraert Geys, ridder, heer van Brocht werd de nieuwe eigenaar. In 1670 werd hij opgevolgd door de heer Graaf de la Tour. Tot 1735 bleven de erfgenamen van de la Tour de eigenaars. Pieter Pauly uit Menen kocht de hoeve in 1735, in 1751 was wed. Pieter Pauly de eigenares. De dochter van wed. Pieter Pauly huwde met Paul-Athanase van Ruymbeke, 'groot-Balui' van de stad Menen van 1770 tot 1794. August van Ruymbeke

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

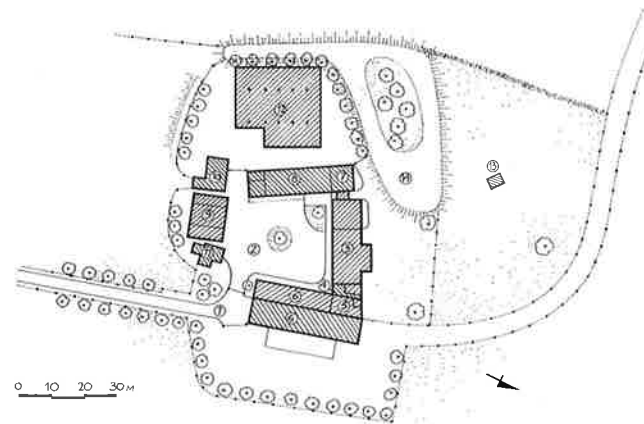
omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

omgebouwd tot leefruimte).

Hoeve te Dappaert: het woonhuis met rechts de stallingen uit 1897.

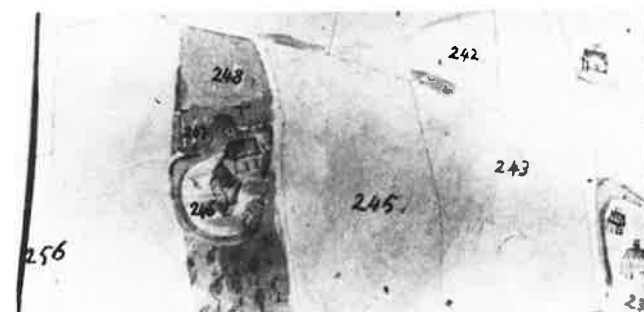
- 1 Toegang
- 2 Neerhof
- 3 Woonhuis
- 4 Melkhuis
- 5 Voederkot
- 6 Koestal
- 7 Werkplaats
- 8 Schuur
- 9 Wagenberg
- 10 Berging klein materiaal (oorspronkelijk hoenderhok)
- 11 Bakhuis
- 12 Loods
- 13 Schapestal
- 14 Drooggelegde wal

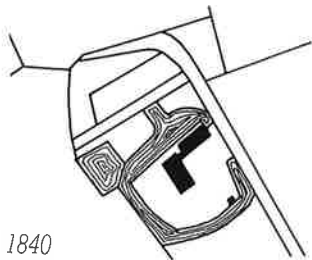
kwam aldus in bezit van Te Dappaert. In 1806 moest Van Ruymbeke om financiële redenen de hoeve verkopen aan François Cornillie, handelaar te Moorsele. Omstreeks 1840 was Te Dappaert eigendom van de stad Kortrijk. In de tweede helft van de 19de eeuw werd de hoeve eigendom van Paul de la Croix. De toenmalige uitbater was Pierre Vantomme die in 1913 totaal geruïneerd Te Dappaert moest verlaten, Octaaf Vanhoenackere werd zijn opvolger. Omstreeks 1910 werd Te Dappaert eigendom van Marie Louis de la Croix. Na het huwelijk van Marie de la Croix met Adrien De Béhault kwam de hoeve in handen van de beide zonen André en Jean De Béhault. In 1982 werd de hofstede en het grootste gedeelte van de gronden eigendom van de toenmalige bewoner en pachter Eugène Wyseur.

De evolutie van de omwalling, landbouwareaal en het gebouwencomplex

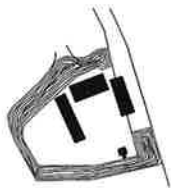
Uit kadasterplannen van 1809 en ± 1840 blijkt dat Dappaert oorspronkelijk een L-vorm had. Op een klein gedeelte naast het woonhuis en de toegang zelf na, was de hoeve volledig omwald. In 1883 is de L-vorm structuur geëvolueerd naar open U-vorm nadat er in die periode

Hoeve te Dappaert nr. 246 in 1747. De hoeve bij nr. 230 is het Watervennest. (R.A.K., Gemeentearchief Bissegem 1-2)

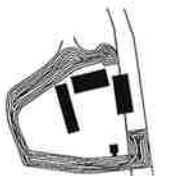

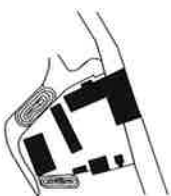
1840

1883

1922

1972

Hoeve te Dappaert, woonhuis (19de eeuw).

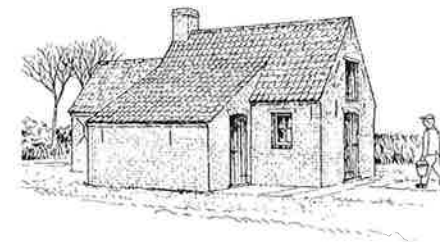
nieuwe stallen werden gebouwd. De schuur werd verlengd wat duidelijk op de figuren is af te lezen. De noordelijke topgevel is voorzien van enkele muurverlichtingen in tegenstelling met de zuidelijke. Wat niet tot uiting komt is dat de schuur verbreed werd. De asymmetrische plaats van de steunberen en restanten van muurverlichtingen bewijzen dit. Op het einde van de 19de eeuw, (1897 ?), werden de stallen door brand vernield. Ze werden in 1897 opnieuw gebouwd, de arduinen datumsteen 1897 met initialen P.D. (Paul de la Croix) wijst hierop. Omstreeks de eeuwwisseling bleef de omwalling nagenoeg in dezelfde toestand. In 1926 werd er een nieuwe hangar geplaatst, waardoor een gedeelte van de wal werd opgevoerd.

In 1940 werd de hoeve beschadigd door een neventreffer waardoor alle vensters werden versplinterd. In 1970 werden nieuwe stallen aan de oude gebouwd.

Algemeen zicht van de schuur. Dit gebouw werd vermoedelijk in de tweede helft van de 19de eeuw verbreed.

Het landbouwareaal dat vanaf de eeuwwisseling tot de tweede helft van de zeventiger jaren ongewijzigd bleef, verminderde sterk na de aanleg van A-17 en R-8. Het landbouwbedrijf werd voor 7,64 ha onteigend. Het resterende deel van de omwalling achter het woonhuis kwam droog te staan door de werken aan de Ringlaan.

Beschrijving ovenbuur

Van de 12e eeuw af begonnen de boeren private ovens te plaatsen. Ovenkot, ovenhuis, bakhuis, ovenbuur, ovenboor, bakkete zijn in Vlaanderen zeer algemeen.

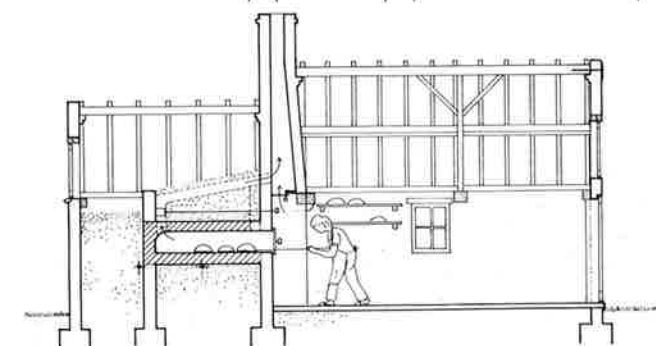
De ovenbuur van Te Dappaert bestaat uit 3 gedeelten: de kneedplaats of deegkamer, een bergplaats en de eigenlijke oven.

De *eigenlijke oven* bestaat uit 3 gedeelten: de ovenholte, de vuurhaard en de leemopvulling. De ovenholte is gebouwd uit vuurvaste steek- of kleistenen. De leemopvulling (of isolatie) is zo dik gemaakt, dat de warmte gedurende het bakken van het brood er niet doorheen kan trekken, waardoor steeds een gelijke temperatuur wordt onderhouden.

In de *deegmaker* worden alle nodige bereidingen (het maken van deeg, kneden,...) uitgevoerd.

In de *aanpalende bergplaats* (is rechtstreeks verbonden met de deegkamer, omwille van het brandgevaar) worden de takken (brandstof) opgestapeld. Meestal werd echter met vlasleem gestookt. De ovenbuur van Te Dappaert is groot en bijzonder decoratief. Het zou, naar onze mening, kunnen dat het hier gaat om een wijkoven, hier wordt brood gebakken voor hen, die over geen eigen oven beschikken. De huidige ovenbuur werd gebruikt tot 1945, sedertdien dient het gebouwtje als bergingsplaats. Nochtans zijn alle onderdelen nog intact en functioneel.

De capaciteit van de oven bedroeg 15 à 20 broden.

ARCHIEF

- A.R.A.: - Rekenkamer, 1039, f° 157, (1366).
- D.W.K., 1333, denombrement uit 1576.
- A.D.N.: - Serie B, 4009, f° 13 en f° 15 v, (1470).
- Stadhuis Kortrijk: oude gemeenteraadzaal, wandschilderij van de Kasselrij Kortrijk van Bersaques uit 1641.
- Privé verzameling familie Wyseur:
 - een toelating tot het zetten van een hangar van Marie de la Croix aan Octave Vanhoenackere, 6 mei 1926.
 - pachtcontract uit 1931.
 - R.A.K.: - O.S.A.K., 860, p. 158 (1502) - acten en contracten, 1634-1636, 3405, f° 157.
 - Fonds Colens 204, f° 134 (1502) - 206, f° 182-184 (1632), (1649) - 205 (1745).
 - Gemeentearchief Bissegem, archief Wijnendaele L., 34 (1802) (1576) (1584 en 1631) (1634) (1642) (1670 en 1684) (1710 en 1735) (1751).
 - Gemeentearchief Bissegem, I, Landboek uit 1747.
 - Bruine Pakken: 6593, Denombrement uit 1685 en omstreeks 1700.
 - 6542, Denombrement uit 1735 en 1739 en 1786.
 - Aanwinsten, VI, 6445 en 6978.

LITERATUUR

- Wijnendaele L., een heemkundige wandeling door de oudste dorpskern (R.A.K., A873).
- Bissegem, 125 jaar terug (R.A.K., A715).
- Masselein L., Heerlijkheid en leen in de Roede van Menen, Licentiaatsverhandeling, 1982, p. 229, K.U.L.